

Zeszyt Rolny Nr 7

Stanowisko Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do wniosku
o wyrażenie wotum nieufności wobec Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi Krzysztofa Jurgieła

(druk nr 1838)

Warszawa, 26 września 2017 r.

Spis treści

1. Podwyższenie wieku emerytalnego dla rolników	3
2. Milcząca zgoda na likwidację Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	3
3. Ustawa „o sprzedaży ziemi”	3
4. Paraliż agencji płatniczej	6
<i>Wypłata płatności bezpośrednich za 2016 r.</i>	<i>7</i>
5. Program żywnościowy dla polskich uczniów – oszczędności na polskich dzieciach	8
6. Embargo na rynki wschodnie oraz mały ruch graniczny	9
7. Afrykański pomór świń oraz ptasia grypa	9
<i>Afrykański pomór świń</i>	<i>9</i>
<i>Bioasekuracja</i>	<i>10</i>
<i>Odstrzał sanitarny</i>	<i>11</i>
<i>Grypa Ptaków</i>	<i>12</i>
8. Niedziałający system ubezpieczeń rolnych, brak ceny minimalnej	14
9. Wyrażenie zgody na ratyfikację umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Kanadą - CETA	16
10. Polski Rząd wyraża zgodę na zwiększenie bezcłowego importu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy	17
11. Szkody łowieckie – „martwa ustawa”	18
12. Stadnina koni arabskich stanowi przykład rozmontowania światowej klasy instytucji	18

1. Podwyższenie wieku emerytalnego dla rolników

To koalicja PO-PSL, w maju 2012 roku, wprowadziła rozwiązania w zakresie stopniowego podnoszenia i zrównywania powszechnego wieku emerytalnego, dla mężczyzn i kobiet, do 67 lat, zarówno w systemie powszechnym, jak i w systemie rolnym na takich samych zasadach.

W ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, zmienianej w tamtym właśnie czasie, ograniczono także prawo do tzw. wcześniejszej emerytury rolniczej (55 lat dla kobiety, 60 lat dla mężczyzny oraz posiadanie co najmniej 30 lat podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej). PSL stawia się w pozycji obrońców rolników, ale zapomina dodać, że to rozwiązanie adresowane było tylko do tych rolników, którzy wszystkie ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia spełnią do końca 2017 r. Po tym terminie prawo do wcześniejszej emerytury rolniczej wygasa.

W głosowaniu nr 36 na 14. posiedzeniu Sejmu 11 maja 2012 r. kiedy wydłużano wiek emerytalny, uczestniczyło 28 posłów PSL i tylko jeden z nich – poseł Eugeniusz Kłopotek – był temu przeciwny. Pozostali głosowali za wydłużeniem wieku emerytalnego, w tym także ROLNIKOM.

2. Milcząca zgoda na likwidację Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Należy zaznaczyć, że to koalicja PO-PSL przygotowała i negocjowała z Komisją Europejską dokument pn. Umowa Partnerstwa. Zawarto tam zapisy o reformie systemu ubezpieczenia społecznego rolników (s. 13 Umowy Partnerstwa) o treści: „Plan prac Rządu przewiduje reformę systemu ubezpieczenia społecznego rolników i określa cele tej reformy. Cele te obejmują także kwestie, które będą miały pośredni wpływ na zwiększenie mobilności ubezpieczonych w tym systemie. Trwają obecnie prace nad założeniami reformy systemu ubezpieczenia społecznego rolników, której istotą będzie racjonalizacja wydatków budżetowych na ten system. Dla realizacji tego celu konieczne jest jednak uprzednie wprowadzenie w Polsce obowiązku powszechnej rachunkowości w gospodarstwach rolnych oraz włączenie rolników do powszechnego systemu podatkowego”.

KE wiązała dotychczasowe zalecenia właśnie z tymi zapisami. Obecnie zalecenia KE nie są formułowane w kierunku włączenia rolników do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Takie zalecenie zostało sformułowane tylko w 2014 r. Z zalecenia przedstawionego w 2017 r. wynika potrzeba reformowania preferencyjnych systemów emerytalnych (m.in. ubezpieczenia społecznego rolników) i nie ma mowy o likwidacji odrębnego ubezpieczenia społecznego rolników.

3. Ustawa „o sprzedaży ziemi”

To koalicja PO-PSL przez osiem lat nie potrafiła rozwiązać problemu tzw. słupów oraz spekulacji ziemią rolną. 30 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Uchwalenie tej ustawy było niezbędne. Zarówno obowiązująca ustawa z 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego w brzmieniu sprzed nowelizacji, jak i uchwalona w poprzedniej kadencji Sejmu ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o kształtowaniu ustroju rolnego,

nie realizowały w pełni wyrażonej w art. 23 Konstytucji RP zasady, że podstawą ustroju rolnego jest gospodarstwo rodzinne, prowadzone przez rolnika indywidualnego.

Dodatkowo, ziemia w Polsce nabywana była bardzo często w celach spekulacyjnych przez osoby nie zainteresowane jej uprawą, a jedynie w celu osiągnięcia zysku z jej sprzedaży. Powodowało to stały wzrost cen nieruchomości rolnych (na przestrzeni ponad 20 lat ceny gruntów rolnych wzrosły kilkudziesięciokrotnie, do około 40 tys. zł/ha na rynku prywatnym), przez co były one niedostępne dla rolników. Ziemia rolna powinna służyć produkcji rolnej prowadzonej przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

Ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. wprowadzone więc zostały regulacje mające na celu:

- realizację konstytucyjnej zasady, że podstawą ustroju rolnego jest gospodarstwo rodzinne;
- realną ochronę gruntów rolnych przed niekontrolowanym, spekulacyjnym obrotem, powodującym stały wzrost cen nieruchomości rolnych;
- przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji gruntów rolnych;
- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Regulacje zawarte w ustawie z dnia 31 marca 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, prowadzą do rzeczywistego, a nie jedynie deklaratywnego oparcia ustroju rolnego w Polsce na gospodarstwach rodzinnych. Stanowi to wypełnienie normy art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy podkreślić, że **zasadność wprowadzenia zmian ustawą o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, została potwierdzona przez przyjętą przez Parlament Europejski w dniu 27 kwietnia 2017 r. rezolucję w sprawie aktualnego stanu koncentracji gruntów rolnych w UE: jak ułatwić rolnikom dostęp do gruntów?** Rezolucja ta zawiera postulaty dotyczące m.in. potrzeby zapewnienia rolnikom możliwości nabywania gruntów na powiększanie ich gospodarstw oraz konieczności zapobiegania nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Jednym z ważniejszych jest też ten, który wzywa Komisję Europejską do rozważenia wstrzymania toczących się postępowań, których przedmiotem jest sprawdzenie zgodności z prawem Unii Europejskiej ustawowych regulacji państw członkowskich w zakresie obrotu ziemią rolną do czasu ustalenia i opublikowania przez Komisję, wraz z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, precyzyjnego katalogu kryteriów pozwalających ustalić dopuszczalne ramy ingerencji państwa w obszar regulacji rynku obrotu nieruchomościami rolnymi. Względy, które przemawiały za przejściem przez Parlament Europejski rezolucji korespondują z celami i przepisami zawartymi w ustawie z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Należy bowiem podkreślić, że Parlament Europejski, podobnie jak polski ustawodawca, miał m.in. na względzie fakt, że ziemia jest coraz bardziej brakującym zasobem i nie można jej wyprodukować, a stanowi ona podstawę prawa człowieka do zdrowej i wystarczającej żywności. Stąd też obrót gruntami rolnymi nie musi być tak samo swobodny jak obrót dowolną inną formą kapitału, ponieważ powierzchnia gruntów nie da się zwiększyć. Przyjmując rezolucję miano również na względzie, że grunty są wykupywane w wielkich ilościach przez inwestorów niezwiązanych z rolnictwem i spekulantów finansowych, a spekulacja gruntami powoduje wzrost cen gruntów oraz uniemożliwia zwiększanie powierzchni małych i średnich gospodarstw, która to powierzchnia jest niezbędna

do ich funkcjonowania. Po ponad roku od wejścia w życie ustawy, można jednoznacznie stwierdzić, że **zakładane przy wprowadzaniu w życie nowych regulacji cele są realizowane, zgodnie z założeniami.**

Zmiany przepisów wprowadzone ustawą z 14 kwietnia 2016 r. spowodowały zmianę priorytetów polityki państwa w zakresie gospodarowania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa poprzez przesunięcie punktu ciężkości ze sprzedaży gruntów na ich wydzierżawienie, służące powiększeniu lub tworzeniu gospodarstw rolnych przez rolników indywidualnych. Grunty rolne nabywane są obecnie przede wszystkim przez rolników indywidualnych. Wprowadzenie obostrzeń w obrocie nieruchomościami rolnymi uniemożliwiło nabywanie gruntów rolnych w celach spekulacyjnych, co też przełożyło się na zahamowanie wzrostu cen tych nieruchomości. Ceny te ustabilizowały się na poziomie podobnym do zeszłorocznych (dane wg GUS: I kwartał 2016 r. – 39 002 zł/ha, I kwartał 2017 r. – 40 403 zł/ha).

Należy jednocześnie podkreślić, że w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzony jest stały monitoring regulacji wprowadzonych ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Obecnie analizowane są postulaty i wnioski wpływające od związków i organizacji rolniczych, osób prywatnych oraz innych podmiotów, w zakresie zmian przepisów dotyczących obrotu oraz gospodarowania nieruchomościami rolnymi. Część z nich zostanie uwzględniona w opracowywanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Odnosząc się do kwestii podniesionych w uzasadnieniu wniosku, w zakresie zmian wprowadzonych ustawą z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw należy wskazać, że są one w większości nieprawdziwe.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2017 roku, sygn. akt III CZP 24/17, zbycie nieruchomości rolnej przez nabywcę przed upływem okresu 10 lat od dnia nabycia przez niego tej nieruchomości osobie bliskiej, nie wymaga zgody sądu wydanej na podstawie art. 2b ust.3 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. **Nie ma więc żadnych przeszkód związanych z darowaniem dziecku ziemi nabytej zarówno przed 30 kwietnia 2016 r., jak i po tej dacie.**

Nie można zgodzić się ze stwierdzeniem, że „zupełnie wykluczono możliwość osiedlania się na terenach wiejskich, budowa nowych domów graniczy z cudem”. Zgodnie z art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie stosuje się do gruntów rolnych zabudowanych o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha (tzw. siedlisk), które w dniu wejścia w życie ustaw nie są częścią gospodarstwa rolnego. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z 14 kwietnia 2016 r. przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego nie mają zastosowania również do nieruchomości rolnych, które w dniu 30 kwietnia 2016 r. w ostatecznych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczone są na cele inne niż rolne. Nieruchomości rolne powinny być wykorzystywane przede wszystkim do działalności rolniczej, a na cele zabudowy powinny być nabywane nieruchomości przeznaczone na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Stąd też przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego mają zastosowanie jedynie do nieruchomości rolnych w rozumieniu Kodeksu cywilnego, z wyłączeniem nieruchomości

położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne.

Obywatele krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz obywatele Konfederacji Szwajcarskiej mogą nabywać grunty rolne położone na terytorium RP bez zezwolenia, jednakże każdy nabywca nieruchomości rolnej musi spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Stosownie do art. 2a tej ustawy, nabywcą nieruchomości rolnej, co do zasady może być rolnik indywidualny. Za rolnika indywidualnego uważa się natomiast osobę fizyczną będącą właścicielem, użytkownikiem wieczystym, samoistnym posiadaczem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych nie przekracza 300 ha, posiadającą kwalifikacje rolnicze oraz co najmniej od 5 lat zamieszkałą w gminie, na obszarze której jest położona jedna z nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i prowadzącą przez ten okres osobiście to gospodarstwo. Osoba taka powinna więc prowadzić gospodarstwo rolne i zamieszkiwać w Polsce. Dowodem potwierdzającym zamieszkanie jest zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały. Oznacza to, że za rolnika indywidualnego może zostać uznana osoba fizyczna, która oprócz spełnienia pozostałych wymogów wykaże się również takim dokumentem. Chodzi tu o zaświadczenie wydawane na podstawie art. 32 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2016 r. poz. 722), przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dokumentu takiego nie może uzyskać osoba zamieszkała na stałe poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, tym samym osoba taka nie może więc zostać uznana za rolnika indywidualnego.

W 2016 r. cudzoziemcy nabyli na podstawie 743 transakcji nieruchomości rolne i leśne o łącznej powierzchni 575,89 ha co stanowi ok. 18% ogólnej powierzchni nieruchomości gruntowych nabytych przez cudzoziemców. Wskazana w uzasadnieniu wniosku powierzchnia 3 185 ha dotyczyła nabycia przez cudzoziemców nieruchomości gruntowych (rolnych i nierolniczych).

4. Paraliż agencji płatniczej

Podniesione we wniosku zarzuty dotyczące funkcjonowania ARiMR nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistości.

System Informatyczny Agencji (SIA) działa. Obecnie prowadzone są prace nad jego dostosowaniem do obsługi wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz płatności obszarowych PROW za 2017 r. Prace te są na zaawansowanym poziomie. Terminy wdrożeń poszczególnych funkcjonalności, które zostały zakontraktowane, umożliwiają rozpoczęcie realizacji wypłat w terminach określonych przepisami prawa unijnego.

Ze względu na etapowość obsługi wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego oraz płatności obszarowych PROW, system jest budowany przyrostowo i pełną funkcjonalność osiąga na ostatnim etapie, tj. naliczeń płatności. Taki model budowy oprogramowania jest najbardziej racjonalny pod każdym względem i jest stosowany już od 2004 r., tj. od początku budowy Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (ZSZiK).

Należy jednocześnie podkreślić, że przyznawanie wsparcia jest skomplikowanym i czasochłonnym procesem, w szczególności po zmianach wprowadzonych w wyniku reformy Wspólnej Polityki Rolnej z 2013 r. Również w poprzednich latach wypłata płatności była

rozłożona w czasie. Należy podkreślić, że w Polsce o płatności bezpośrednie corocznie ubiega się ok. 1,35 mln rolników, a więc tyle co we Francji, Niemczech i Hiszpanii łącznie.

W kwestii zmian kadrowych w ARiMR pragnę wyjaśnić, że dotyczyły one zaledwie kilku procent zatrudnionych i spowodowane były m.in. brakiem przygotowania ARiMR do realizacji płatności bezpośrednich za rok 2015. Zgodnie z wyjaśnieniami ARiMR, zmiany te nie mają żadnego wpływu na tempo realizacji płatności bezpośrednich. Każda z nowo zatrudnionych osób przed przystąpieniem do weryfikacji wniosków o przyznanie płatności ma obowiązek ukończyć wymagane w tym zakresie szkolenia, zakończone egzaminem.

Oceniając kwestie związane z realizacją płatności bezpośrednich za 2015 r. należy mieć na względzie, że pełną odpowiedzialność za przygotowanie do tej kampanii ponosił jeszcze poprzedni rząd. Zmiana na stanowisku Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nastąpiła dopiero w listopadzie 2015 r., a więc już po rozpoczęciu wypłaty środków za 2015 r. w formie zaliczek. Dzięki natychmiastowej interwencji nowego kierownictwa MRiRW zwiększone zostały środki na zaliczki tak, aby otrzymali je wszyscy uprawnieni rolnicy. Łącznie z tego tytułu wypłacono 2,68 mld zł. Podjęte działania naprawcze pozwoliły na uruchomienie wypłat pełnych płatności od 1 grudnia 2015 r., jak również udało się przyspieszyć wdrażanie poszczególnych funkcjonalności systemu informatycznego.

WYPŁATA PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNICH ZA 2016 R.

Zaliczki za rok 2016 wypłacane były w maksymalnej wysokości określonej w przepisach unijnych, tj. 70%, na poczet wszystkich rodzajów płatności bezpośrednich realizowanych w Polsce. W ramach zaliczek wypłacono ok. 9,67 mld zł dla ok. 1,33 mln rolników, tj. 98,5% wszystkich rolników ubiegających się o płatności bezpośrednie za 2016 r. Po raz pierwszy od przystąpienia Polski do UE, w tak krótkim czasie (półtora miesiąca) do polskich rolników trafiło tak duże wsparcie w postaci płatności bezpośrednich. Jest to kwota znacznie wyższa od łącznych wypłat na koniec grudnia i na koniec stycznia za kampanie 2009-2015 oraz od całkowitych kwot przeznaczonych na płatności bezpośrednie w kampaniach 2004-2008.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. ARiMR z tytułu płatności bezpośrednich za 2016 r. wypłaciła rolnikom ok. 14,535 mld zł. Wypłacona kwota jest najwyższą, jaka dotychczas trafiła do rolników z tego tytułu w ramach danej kampanii. Na przykład w stosunku do kwoty za 2012 r. jest ona wyższa o 839 mln zł, w stosunku do kwoty za 2013 r. o 464 mln zł, w stosunku do kwoty za 2014 r. o 386 mln zł, a w stosunku do kwoty za 2015 r. o 324 mln zł. Jednocześnie wypłacona kwota stanowi ponad 99% całkowitej koperty finansowej przeznaczonej do wypłaty, podczas gdy w poprzednich latach wskaźnik ten był niższy i wynosił: za 2015 r. – 97,39%, za 2014 r. – 98,29%, za 2013 r. – 95,33%, za 2012 r. – 95,75%, za 2011 r. – 96,97%, za 2010 r. – 96,66%. Przedstawione dane potwierdzają, że realizacja płatności bezpośrednich za rok 2016 przebiegała znacznie sprawniej niż w latach ubiegłych. Według stanu na dzień 15 września br., Agencja z tytułu płatności bezpośrednich za 2016 r. wypłaciła 14,647 mld zł. Do obsługi pozostaje ok. 1,3 tys. spraw, w tym dla ponad 500 spraw postępowanie administracyjne nie może być zakończone ze względu na trwające postępowania spadkowe w wyniku śmierci rolnika przed wydaniem decyzji. Zgodnie z otrzymanymi zapewnieniami, ARiMR dla pozostałych spraw nalicza płatności i wydaje decyzje w sprawie ich przyznania niezwłocznie po zakończonym postępowaniu administracyjnym, a środki finansowe są przekazywane tym rolnikom w możliwie najkrótszym terminie.

Wypłata płatności po 30 czerwca dotyczy nielicznych przypadków (np. z uwagi na skomplikowany charakter sprawy czy trwające postępowanie spadkowe) oraz nie więcej niż 5% wydatków dokonanych w terminie. Stosownie natomiast do art. 5 rozporządzenia (UE) nr 907/2014, jeżeli wydatki dokonane po 30 czerwca są równe lub mniejsze od 5% wydatków dokonanych w terminie, nie stosuje się zmniejszeń (płatności nadal kwalifikują się do finansowania unijnego).

W związku z powyższym brak jest podstaw, aby mówić, że jakiegokolwiek środki zostaną utracone przez rolników oraz, że nie będzie refundacji środków przez Unię Europejską.

Podobnie jak w roku ubiegłym, w połowie października rozpocznie się wypłata płatności bezpośrednich w formie zaliczek. Na nasz wniosek, Komisja Europejska wydała decyzję przewidującą zwiększenie poziomu zaliczek na poczet płatności bezpośrednich w Polsce z 50% do 70%. Zwiększenie poziomu zaliczek ma związek z wystąpieniem w Polsce niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Oznacza to, że począwszy od 16 października br. rolnicy w całej Polsce, niezależnie od wielkości gospodarstwa, będą mogli otrzymać zaliczki na poczet płatności bezpośrednich za 2017 r. w zwiększonej wysokości.

5. Program żywnościowy dla polskich uczniów – oszczędności na polskich dzieciach

Odnosząc się do kwestii świeżo uruchomionego Programu dla szkół, w ramach którego przewidziano bezpłatne udostępnianie uczniom szkół podstawowych produktów sektora owocowo-warzywnego oraz mlecznego, należy podkreślić, że jego celem jest skuteczne upowszechnianie zdrowych nawyków żywieniowych. Program ten zastąpił dwa realizowane dotąd oddzielnie programy „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole”. Łączna kwota przeznaczana na współfinansowanie krajowe ww. programów w roku szkolnym 2016/2017 wyniosła 128,1 mln zł. Dokładnie taka sama kwota współfinansowania krajowego została alokowana na realizację Programu dla szkół w roku 2017/2018. Tym samym nie może być mowy o ograniczeniu krajowych środków na realizację programu, czy jakiegokolwiek oszczędności na polskich dzieciach w tym kontekście. Ponadto należy zauważyć, że łącznie środki UE i krajowe będą wyższe.

W ramach nowego „Programu dla szkół” zmieniono zasady finansowania, położono nacisk na dystrybucję świeżych owoców i warzyw oraz naturalnych przetworów mlecznych. Wprowadzono również obowiązek realizacji działań innych niż dystrybucja produktów objętych programem dla szkół, takich jak edukacja, promocja, monitoring i ocena. Powyższe wymusiło potrzebę określenia niektórych parametrów nowego programu na poziomie innym niż były one określone dotychczas. Parametry te dotyczą m.in. grupy docelowej dzieci objętych programem, intensywności udostępniania porcji w ramach obu komponentów czy długości okresu udostępniania porcji. Grupa docelowa została określona w porozumieniu z Ministrem Zdrowia, który wskazywał, że dla osiągnięcia głównego celu przedmiotowego programu, tj. wykształcenia pożądanego nawyku spożywania przez uczniów zdrowych produktów, szczególnie istotne jest zachowanie dużej częstotliwości ich udostępniania dla najmłodszych dzieci.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi będzie bardzo uważnie monitorowało efekty realizacji programu szkolnego w myśl nowo obowiązujących przepisów, a w przypadku pojawienia się

ewentualnych sygnałów świadczących o potencjalnych zagrożeniach dołoży wszelkich starań, by je natychmiast eliminować mając na uwadze korzyści wynikające dla dzieci i młodzieży z udziału w przedmiotowych programach.

6. Embargo na rynki wschodnie oraz mały ruch graniczny

Kwestia embargo na rynki wschodnie to decyzje unijne i tylko na tym poziomie może być ta sprawa rozwiązana.

Wprowadzone ograniczenia w małym ruchu granicznym wynikały z zagrożeń, które wg właściwego do tych spraw resortu nie zostały do tej pory wyeliminowane.

Kwestie wycofywania produktów z rynku wynikają z unijnych decyzji. PSL doskonale wie, że problemem zawsze było słabe zorganizowanie producentów w ramach grup producenckich, a z tym przez osiem lat rządów nie potrafiono sobie poradzić.

Niezależnie od powyższego w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęto w prace nad przygotowaniem przepisów krajowych wdrażających kolejne przyjęte przez Komisję Europejską uregulowanie, w którym przewidziane zostały tymczasowe nadzwyczajne środki wsparcia dla producentów owoców tradycyjnie kierowanych z UE na rynek rosyjski przed wprowadzeniem embargo. Rozporządzenie to zostało zaproponowane przez Komisję m.in. w związku ze staraniami podejmowanymi przez polski rząd. Na podstawie przepisów rozporządzenia, o którym mowa, polscy sadownicy będą mogli przeprowadzić operacje wycofania z rynku ponad 77 tys. ton jabłek i gruszek. Wobec szacowanych niższych zbiorów owoców w bieżącym roku ograniczenie ich podaży o taką ilość jabłek powinno skutkować wzrostem cen oferowanych producentom.

7. Afrykański pomór świń oraz ptasia grypa

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ

Afrykański pomór świń (ASF) jak każda choroba nie uznaje granic, co pokazują przypadki choroby stwierdzone w kolejnych państwach członkowskich. Zagrożenie tą chorobą ma charakter ogólnoeuropejski. W obecnym roku mieliśmy do czynienia z kolejnym sezonowym szczytem aktywności tej choroby.

Do 18 września br. na terytorium Polski stwierdzono łącznie, od początku występowania choroby, 98 ognisk ASF u świń, w tym 75 ognisk w 2017 r.

Wszystkie ogniska choroby wystąpiły na obszarach objętych restrykcjami w związku z ASF, określonym w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji nr 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.).

We wszystkich gospodarstwach, w których zostały wyznaczone ogniska ASF, organy Inspekcji Weterynaryjnej podjęły, zgodnie z obowiązującymi przepisami, czynności związane z likwidacją choroby. Zabito i zutylizowano wszystkie świny, zniszczeniu lub unieszkodliwieniu poddano pasze, ściółkę oraz inne przedmioty, które mogły zostać skażone, a nie mogły zostać skutecznie

oczyszczone i odkażone, wykonano czynności mycia i odkażania pomieszczeń, w których przebywały świny, środków transportu używanych do transportu świń lub ich tusz oraz sprzętu.

W sposób ciągły, przy zaangażowaniu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz wielu instytucji w tym służby celnej, policji, władz regionalnych oraz myśliwych, kontynuowane są prace mające na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się wirusa ASF na pozostałą część kraju.

Analizując przyjęte dotychczas rozwiązania zdecydowano o konieczności wprowadzenia dalszych zmian w obowiązujących przepisach, dotyczących odstrzału sanitarnego i bioasekuracji, w związku z czym wydano:

- ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1521),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 1333),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 1378).

BIOASEKURACJA

Celem wprowadzonych ww. przepisami zmian było podniesienie poziomu zabezpieczenia gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną, tak aby ograniczyć maksymalnie ryzyko zawleczenia wirusa ASF.

Bioasekuracja ma istotne znaczenie przy ograniczaniu dalszego szerzenia się choroby. Jak wynika z analizy występowania ASF u świń w Polsce w okresie 1 roku od zastosowania określonych środków (tj. od 29 kwietnia 2015 r. do 29 kwietnia 2016 r.) na obszarze gdzie jest realizowany program bioasekuracji, nie stwierdzono afrykańskiego pomoru świń u świń utrzymywanych w gospodarstwach. Również w 2017 r. nie stwierdzono ognisk ASF w gospodarstwach położonych na obszarze wskazanym w programie bioasekuracji wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. (Dz. U. poz. 517).

Na obszarze, gdzie realizowany jest program bioasekuracji świny mogą być utrzymywane tylko w gospodarstwach spełniających wszystkie wymagania bioasekuracji określone w przedmiotowym programie.

W każdym przypadku, gdy podmiot nie spełnia ww. wymagań powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję nakazującą zabicie utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt z gatunków wrażliwych na ASF lub poddanie tych zwierząt ubojowi oraz zakazującą wprowadzania do gospodarstwa i utrzymywania w nim zwierząt przez czas trwania programu bioasekuracji. W takiej sytuacji posiadaczowi zwierząt przysługuje odszkodowanie za zabite lub poddane ubojowi zwierzęta bez możliwości ubiegania się o rekompensatę.

Ponadto możliwa jest dobrowolna rezygnacja z utrzymywania w gospodarstwach świń, w tym ze względów finansowych, przy zapewnieniu takim posiadaczom zwierząt rekompensaty

za nieprzerwane nieutrzymywanie świń przez czas realizacji programu oraz odszkodowania za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej.

Oprócz tego, choć zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, realizacja programu bioasekuracji, z wyłączeniem kosztów nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, jest finansowana przez posiadaczy zwierząt, z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2015 r. wprowadzona została zmiana do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem producenci rolni, którzy w latach 2015-2018 przez co najmniej rok utrzymywali świnię w gospodarstwach położonych na obszarze, na którym realizowany jest program bioasekuracji mogą składać wnioski o udzielenie pomocy o charakterze pomocy de minimis w rolnictwie, na refundację 50% wydatków poniesionych na zakup mat dezynfekcyjnych, sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych, odzieży ochronnej i obuwia ochronnego oraz wydatków poniesionych na zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnię przed dostępem zwierząt domowych.

W ramach programu bioasekuracji w 2017 r. do powiatowych lekarzy weterynarii wpłynęło 2 618 oświadczeń, że gospodarstwo, w którym utrzymywane są świnię, nie spełni wymagań określonych w programie (liczba świń w tych gospodarstwach 30 123 szt.) – stan na 12.09.2017 r.

Efekty realizowanego aktualnie programu bioasekuracji będą widoczne w kolejnych miesiącach.

ODSTRZAŁ SANITARNY

Zmiany przepisów miały również na celu usprawnienie realizacji odstrzału sanitarnego dzików, kluczowego wektora w przenoszeniu choroby.

Ww. ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wprowadzono następujące zmiany:

- dopuszczono do polowań osoby, posiadające uprawnienia, a nie będące członkami koła łowieckiego działającego na danym terenie, do wykonywania odstrzału sanitarnego zwierząt;
- wprowadzono możliwość wypowiedzenia umowy dzierżawy, dla dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich, nie stosujących się do nakazów i zakazów nałożonych na nich, zgodnie z przedmiotową ustawą, co ma przyczynić się do tego, aby nakazany odstrzał sanitarny był skutecznie wykonywany;
- powiatowy lekarz weterynarii uzyskał uprawnienie do nakazania posiadaczowi gospodarstwa, w drodze decyzji administracyjnej, podjęcia działań w celu umożliwienia wykonania przez myśliwych odstrzału sanitarnego dzików na danym obszarze lub zakazania działań uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie odstrzału;
- ułatwiono dokonywanie odstrzału sanitarnego związanego ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz w ich otulinach.

Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, że redukcja populacji dzików prowadzona jest w sposób ciągły, w ramach planowej gospodarki łowieckiej na terenie całego kraju oraz dodatkowo odstrzału sanitarnego dzików, na obszarach, na których występuje ASF lub które są bezpośrednio zagrożone jego wystąpieniem.

Odstrzał sanitarny realizowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 229) i do dnia 5 czerwca 2017 r. w ramach umów zawartych na podstawie przedmiotowego rozporządzenia odstrzelono 9636 dzików.

Aktualnie odstrzał sanitarny realizowany jest głównie w oparciu o akty prawa miejscowego, tj. rozporządzenia powiatowych lekarzy weterynarii lub wojewodów. Według stanu na 18 września br. w ramach tego odstrzału odstrzelono 3884 dziki z 8373 zaplanowanych do pozyskania, w tym 1024 samice.

Działania mające na celu ułatwienie wykonywania odstrzału, zostały również podjęte przez resort środowiska. W ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń, wypracowano rozwiązania zmierzające do dalszego ułatwienia wykonywania odstrzału dzików w Polsce.

W wyniku przyjętych ustaleń Minister Środowiska, w porozumieniu z resortem rolnictwa, wydał następujące rozporządzenia:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia okresów polowań na zwierzęta łowne (Dz. U. poz. 1487);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. poz. 1486);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wykonywania polowania i znakowania tusz (Dz. U. poz. 1485);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 31 lipca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. poz. 1484).

GRYPA PTAKÓW

Grypa ptaków jest chorobą, którą cechuje sezonowość, a ryzyko jej pojawienia się rośnie wraz z rozpoczęciem się migracji ptaków wolno żyjących. Ryzyko jej pojawienia się istnieje jednak przez cały rok, o czym świadczą przypadki tej choroby stwierdzane w innych państwach członkowskich. Sytuacja odnośnie grypy ptaków jest na bieżąco monitorowana, a organy Inspekcji Weterynaryjnej są w pełnej gotowości.

W związku z powyższym pomimo skutecznego wygaszenia ognisk grypy ptaków, które wystąpiły w 2016 i 2017 r. oraz wiosennej tendencji spadkowej, odnośnie występowania zakażeń u ptaków wolno żyjących, wydane zostało rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 722), w którym utrzymane zostały w mocy najważniejsze środki bioasekuracji, niezbędne do stosowania przez hodowców drobiu, w celu zabezpieczenia wrażliwego inwentarza przed wystąpieniem grypy ptaków.

Zgodnie z tymi przepisami m.in.:

- drób ma być utrzymywany w sposób ograniczający ich kontakt z dzikimi ptakami oraz wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których dostęp mają dzikie ptaki;
- drób ma być karmiony i pojoyony w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami;
- maty dezynfekcyjne mają być stosowane w obiektach, gdzie drób utrzymywany jest w systemie bezwybiegowym.

Podjęte zostały też działania mające na celu wsparcie producentów drobiu, których dotknęła ta groźna choroba.

W związku z wystąpieniem grypy ptaków na obszarze kraju w 2016 r. oprócz odszkodowań wypłacanych przy zwalczaniu, zgodnie z dyspozycją art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, udzielana była również dalsza pomoc dla producentów i hodowców drobiu.

Zgodnie z przepisami § 13k rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U z 2015 r. poz.187 z późn.zm.), Agencja ta udzielała pomocy dla producentów rolnych prowadzących w 2016 r. gospodarstwo, w którym są utrzymywane zwierzęta gospodarskie z gatunku drób, położone na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, określonym w związku z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków. Powyższa pomoc przyznawana była w drodze decyzji udzielanej na wniosek producenta rolnego, złożony do kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę tego producenta od dnia 1 lutego do dnia 28 lutego 2017 r.

Przedmiotowa pomoc, nie przysługiwała producentowi rolnemu, którego gospodarstwo:

1. zostało wyznaczone, jako ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków;
2. jest położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, i gospodarstwo to nie zostało wyznaczone, jako ognisko wysoce zjadliwej grypy ptaków, lecz w stosunku do którego powiatowy lekarz weterynarii nakazał, w drodze decyzji, zabicie drobiu lub poddanie go ubojowi;
3. jest położone w obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym, i w stosunku do którego powiatowy lekarz weterynarii, na podstawie art. 48b ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, nakazał, w drodze decyzji, zabicie lub ubój drobiu oraz zakazał utrzymywania w gospodarstwie drobiu.

Przedstawiając powyższe należy podkreślić, że na realizację powyższej pomocy zostały zapewnione środki w pełnej wysokości, tj. 43 mln zł, z czego niewykorzystane zostały środki w wysokości 1,1 mln zł.

Ponadto przy piśmie z dnia 14 lipca 2017 r., znak: RR.pz.701.3.2017, skierowanym do Pana Phila Hogana – Komisarza ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Komisji Europejskiej, zgodnie z art. 220 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001

i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), przedłożono **Wniosek Rzeczypospolitej Polskiej do Komisji Europejskiej w sprawie zastosowania nadzwyczajnych środków wsparcia dla sektora drobiarskiego w Polsce.**

W powyższym piśmie, zwrócono się z prośbą o podjęcie przez Komisarza niezbędnych działań w możliwie najszybszym terminie, mających na celu wsparcie z budżetu UE środków zaproponowanych w przedłożonym Wniosku. Wniosek zawiera cztery rodzaje rekompensat za straty w produkcji gospodarstw utrzymujących drób i opiewa na łączną kwotę prawie 99 mln zł, z czego 50% będzie pokryte z budżetu UE.

Na kwotę rekompensat ogółem składają się następujące pozycje:

1. 29,7 mln zł z tytułu zaburzenia cykli produkcyjnych (przestoje, ponadnormatywne przetrzymanie, przedwczesny ubój);
2. 53,2 mln zł z tytułu obniżonej ceny sprzedaży żywca drobiowego i jaj;
3. 1,0 mln zł z tytułu wyższych kosztów bioasekuracji i izolacji ptaków;
4. 15,0 mln zł z tytułu obniżonej jakości jaj reprodukcyjnych drobiu wodnego.

Aktualnie, Komisja Europejska analizuje Wniosek. W związku z tym, szczegóły dotyczące wielkości, zakresu i stawek wsparcia, pozostają kwestią otwartą.

8. Niedziałający system ubezpieczeń rolnych, brak ceny minimalnej

W związku z wejściem w życie z dniem 1 kwietnia br. nowelizacji ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, która umożliwiła szerszej grupie producentów rolnych uzyskanie dopłat do składek ubezpieczenia w pełnej wysokości, w pierwszym półroczu br. zawarto więcej o 17,8% umów ubezpieczenia oraz objęto ochroną ubezpieczeniową większą o 39,2% powierzchnię upraw rolnych – niż w analogicznym okresie 2016 r. Zatem wprowadzone zmiany w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz zwiększenie w budżecie środków na ten cel wpłynęło na większe zainteresowanie producentów rolnych zawarciem umów ubezpieczenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 30 sierpnia 2017 r. ogłosił, iż od dnia 13.09.2017 r. do dnia 27.09.2017 r. producenci rolni, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały, w bieżącym roku, szkody w wysokości co najmniej 70% danej uprawy na powierzchni występowania tej uprawy w wyniku przymrozków wiosennych, mogą składać wnioski o udzielenie pomocy na podstawie § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Stawki pomocy wynoszą:

1. 2000 zł na 1 ha powierzchni owocujących upraw drzew owocowych, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez przymrozki wiosenne;
2. 1000 zł na 1 ha powierzchni owocujących upraw krzewów owocowych i truskawek, w których wystąpiły szkody w wysokości co najmniej 70% spowodowane przez przymrozki wiosenne.

Wnioski należy złożyć do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego.

Ponadto w dniu 28 sierpnia br. Rada Ministrów przyjęła uchwałę, w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, w którym przewidziano możliwość ubiegania się przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody – o pomoc w formie:

1. preferencyjnych kredytów na wznowienie produkcji rolnej i odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 187 z późn.zm.);
2. ulg w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodne raty, przyznawaną przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika zgodnie z art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.). Rolnicy mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia oraz umarzanie w całości lub w części bieżących składek;
3. odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane wystąpieniem huraganu, gradu lub deszczu nawalnego stosowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491, z późn. zm.);
4. Obniżenie czynszu dzierżawnego na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego. ulg w opłatach podatku rolnego udzielanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.);
5. dotacji:
 - a) na każdy ha powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 1000 zł na 1 ha;
 - b) na każdy ha powierzchni lasów będących własnością producenta rolnego, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 2000 zł na 1 ha zniszczonego lasu; wystąpienie szkód w lasach potwierdza wojewoda właściwy ze względu na położenie lasów, sporządzając adnotację na oświadczeniu producenta rolnego dotyczącego wystąpienia tych szkód. Powyższa pomoc nie dotyczy lasów stanowiących własność Skarbu Państwa;
 - c) na dofinansowanie kosztów odtworzenia budynków służący do prowadzenia działalności rolniczej, przez producenta rolnego wnioskującego o pomoc, zniszczonych w sierpniu 2017 r. na skutek huraganu, gradu lub deszczu nawalnego wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i wykorzystywanych do produkcji rolnej, w wysokości do 10 tys. zł na budynek służący do prowadzenia działalności rolniczej;

Nowa ustawa o ubezpieczeniach upraw i zwierząt weszła w życie 1 kwietnia br. Na dopłaty do składek przeznaczono w tym roku ponad 900 mln złotych, za rządów PO-PSL było to około 200 mln zł.

Pomoc dla poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych może nastąpić po oszacowaniu wszystkich strat.

PiS nie obiecywał cen minimalnych - zostały już dawno zniesione i państwo członkowskie nie może samodzielnie i arbitralnie ich narzucać. Natomiast mając na uwadze słabszą pozycję rolników w łańcuchu żywnościowym MRiRW wprowadza mechanizmy ich wspierające. Wprowadzono już przepisy czterech ustaw m.in. ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi.

Przygotowany został **Projekt ustawy o funduszach ochrony przychodów rolniczych**. Projekt po konsultacjach społecznych był omawiany 30 maja br. na posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

W lipcu br. wchodzi w życie ustawa z 15 grudnia 2016 r. **o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi pochodzenia wyrobu**.

9. Wyrażenie zgody na ratyfikację umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a Kanadą – CETA

Odnosząc się do ww. zarzutu opozycji – choć ta kwestia zasadniczo leży w kompetencjach Ministra Rozwoju – MRiRW zwraca uwagę, że tekst Umowy był negocjowany w latach 2009-2014 r. i to w tamtym czasie Rząd RP miał największy wpływ na kształt umowy. W październiku 2016 r., pomimo wątpliwości odnośnie niektórych postanowień umowy, w tym w zakresie handlu rolnego, Rząd RP zgodził się na podpisanie umowy, co otwiera drogę do stosowania części handlowej umowy na zasadzie tymczasowej (prawdopodobnie od 21 września br.) Tak więc zgoda Rządu RP dotyczyła podpisania umowy, a nie jej ratyfikacji.

Do pełnego wejścia w życie CETA potrzebna będzie jej ratyfikacja po akceptacji parlamentów w krajach członkowskich UE. Oznacza to, że do ratyfikacji będzie potrzebna również zgoda polskiego Parlamentu.

Przed wyrażeniem przez Rząd poparcia dla podpisania CETA, postanowienia umowy były dogłębnie przeanalizowane. Chociaż można mieć zastrzeżenia do niektórych elementów Umowy, z analiz wynika, że CETA nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla sektora rolnego Polski. Wbrew rozpowszechnianym obawom, Umowa CETA nie zawiera zapisów, które modyfikowałyby unijne wymogi dotyczące bezpieczeństwa żywności, w tym w zakresie stosowania GMO. Podpisaniu Umowy towarzyszyła wspólna deklaracja UE-Kanada, stwierdzająca, że CETA nie narusza prawa stron do swobodnego regulowania kwestii w obszarach interesu publicznego, takich jak środowisko, zdrowie i bezpieczeństwo, nawet jeśli takie przepisy wywierałyby wpływ na dokonane inwestycje. Podobną w treści deklarację przyjął Rząd RP.

10. Polski Rząd wyraża zgodę na zwiększenie bezcłowego importu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy

Od początku roku 2017 sprowadzono do Polski ok. 1,2 mln ton zbóż, w tym 600 tys. ton pszenicy, 280 tys. ton kukurydzy i 170 tys. ton jęczmienia. Z Ukrainy zaimportowano 3,2 tys. ton pszenicy, 1,5 tys. ton jęczmienia i 130 tys. ton kukurydzy. W imporcie zbóż ogółem do Polski import zboża z Ukrainy do kraju stanowił 11%.

Polska w ostatnich latach eksportuje rekordowe ilości zbóż i zyskała pozycję jednego z czołowych unijnych eksporterów ziarna. Od początku roku wyeksportowano z Polski 2,8 mln ton zbóż z czego 720 tys. ton stanowiła kukurydza - blisko o 500 tys. ton więcej niż w 2016 roku (234 tys. ton – rok 2016). Natomiast w 2016 roku wyeksportowano z kraju 6,5 mln ton zboża. Wysoki eksport, przyczynia się do poprawy warunków gospodarowania producentów zbóż w Polsce, bowiem wpływa na zmniejszenie poziomu krajowych zasobów zbóż, co powoduje że ceny ziarna w kraju utrzymują się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Mając na uwadze znaczenie eksportu dla sytuacji w sektorze MRiRW prowadzi intensywne działania w celu poszukiwania nowych rynków zbytu dla polskiego ziarna. Jakość naszego zboża znana już jest w coraz to dalszych zakątkach świata. Zdobywamy nie tylko rynki naszych najbliższych sąsiadów, ale i rynki nowe jak m.in. Islandia, Senegal, Mozambik, RPA, Gambia czy Haiti.

Jednocześnie pomimo faktu, że przywóz zbóż z Ukrainy do Polski nie stanowi znaczącego udziału w ich podaży na krajowy rynek, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest zdania, że sąsiedztwo rynku ukraińskiego może mieć niekorzystny wpływ na rynek ziarna w Polsce oraz warunki gospodarowania producentów zbóż w przygranicznych regionach kraju. Dlatego też na forum UE MRiRW postulowało i nadal postuluje o zwiększenie ochrony celnej unijnego rynku zbóż. Jednocześnie zabiegamy o podniesienie ceny interwencyjnej zbóż w celu zwiększenia efektywności mechanizmu interwencji na tym rynku, a tym samym wzmocnienia bezpieczeństwa gospodarowania producentów ziarna. Postulaty te są istotne również w kontekście strukturalnej nadprodukcji zbóż w kraju.

Warto podkreślić, że z dniem 8 sierpnia 2017 Komisja Europejska wprowadziła przywozowe należności celne dla żyta, kukurydzy i ziarna sorgo (importowanych poza kontyngentami) w wysokości 5,16 EUR/tonę, a następnie z dniem 1 września 2017 r. – 10,95 EUR/tonę, zmieniając tym samym utrzymywane od jesieni 2014 r. zerowe stawki celne w przywozie do UE wyżej wymienionych zbóż.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi sprzeciwiało się również wprowadzeniu unijnych tymczasowych dodatkowych preferencji handlowych dla Ukrainy. Między innymi **w wyniku działań polskiej administracji kontyngenty te zostały znacząco zmniejszone w stosunku do pierwotnej propozycji Komisji Europejskiej i wynoszą 65 000 ton dla pszenicy (było 100 000 ton), 625 000 ton dla kukurydzy (było 650 000 ton) i 325 000 ton dla jęczmienia (było 350 000 ton).**

Kontyngenty wprowadzone zostały na okres 3 lat. Będziemy nadal postulować o niewprowadzanie ewentualnych nowych preferencji w imporcie zbóż z tego kraju.

11. Szkody łowieckie – „martwa ustawa”

W tym zakresie właściwym organem jest Minister Środowiska.

12. Stadnina koni arabskich stanowi przykład rozmontowania światowej klasy instytucji

Od 20 czerwca 2016 r. prezesem Stadniny Koni w Janowie Podlaskim jest prof. Sławomir Pietrzak, który posiada ogromną wiedzę teoretyczną oraz doświadczenie praktyczne związane z hodowlą koni. Stadnina Koni w Janowie Podlaskim jest spółką hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, której zadaniem jest ochrona i zachowanie najcenniejszych, rodzimych genotypów zwierząt. Dlatego celem podstawowym stadniny jest zachowanie i przekazanie dla kolejnych pokoleń hodowców nie tylko linii hodowlanych koni, które są chwilowo „modne” na arenach pokazowych, lecz także całego spektrum rodowodowego, nawet w przypadku, gdy rodzące się z takich połączeń osobniki nie będą odpowiadać na aktualny popyt pokazowy czy hodowlany. Cenowe rekordy aukcyjne, osiągnięte podczas wcześniejszych edycji „Pride of Poland” nie należały do „modnych” w ostatnich latach koni z rodowodami egipskimi, lecz do koni o czysto polskich rodowodach (tzw. PURE POLISH).

W związku z powyższym Agencja Nieruchomości Rolnych (obecnie Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa) podjęła działania mające na celu oszacowanie zasobów genetycznych pozostających w zasobach spółek KOWR, w tym w Stadninie Koni Janów Podlaski Sp. z o.o. Celem podjętych działań jest odbudowa populacji koni PURE POLISH, która stanowi obecnie niewielki procent zasobów genetycznych Spółki. Wskazać zatem należy, iż aktualna sytuacja hodowlana jest efektem działań podejmowanych na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat przez byłą Zarząd Spółki.

Organizowana corocznie w Stadninie Koni Janów Podlaski Sp. z o.o. aukcja koni arabskich „Pride of Poland” jest jednym z największych tego typu wydarzeń na świecie, przez co stanowi swoistego rodzaju barometr aktualnej sytuacji rynkowej. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, iż w roku 2017 nastąpiła znaczna nadpodaż koni tej rasy na rynku międzynarodowym, co w bezpośredni sposób wpłynęło na jej ostateczny wynik. Osiągnięty wynik finansowy uzyskany podczas jej trwania, w porównaniu z wynikiem organizowanej następnie w Michałowicach prywatnej aukcji, tj. Krakowskiej Aukcji Koni Arabskich należy uznać za bardzo dobry. Uzyskana średnia cena sprzedaży za oferowanego konia podczas aukcji „Pride of Poland” była kilkukrotnie wyższa od ceny uzyskanej w trakcie Krakowskiej Aukcji Koni Arabskich, na której sprzedano 8 koni za 73 tysiące euro, co daje średnio 9 125 euro za konia. Dla przypomnienia w Janowie Podlaskim sprzedano 6 koni za 410 tysięcy euro, co daje średnio 68 333 euro za konia.

Ponadto, mając na względzie prestiż marki jaką jest aukcja „Pride of Poland”, podczas tegorocznej edycji wydarzenia wprowadzonych zostało szereg innowacji, które w sposób oczywisty polepszyły jego wizerunek. Wprowadzony został m.in. elektroniczny system zarówno rejestracji kupców, jak również przebiegu samej licytacji, co wpłynęło na transparentność całego wydarzenia i wyeliminowało potencjalne nieprawidłowości.

Oprócz przychodów ze sprzedaży koni, Spółka uzyskuje także przychody z tytułu prowadzenia innej działalności rolniczej, tj. głównie z chowu bydła mlecznego oraz towarowej produkcji roślinnej. Zarówno w 2015 roku, jak i w 2016 roku spółka odnotowała dodatni wynik finansowy

na działalności w kwotach 3 200,31 tys. PLN i 81,02 tys. PLN. Dla porównania Wynik Finansowy Netto Spółki za rok 2011 wyniósł jedynie 60,42 tys. PLN. W kolejnych latach obrachunkowych oscylował w przedziale 243,19 – 413,76 tys. PLN. Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, że zmniejszone wpływy ze sprzedaży koni podczas tegorocznej akcji „Pride of Poland” nie stanowią zagrożenia dla kontynuacji spółki i jej kondycji finansowej. Podkreślić należy, że specyfika sprzedaży koni arabskich, jako dobra luksusowego, determinowana jest sytuacją rynkową oraz wyjątkowością oferty. Potencjalni nabywcy mają obecnie dostęp do znacznie szerszej oferty koni arabskich, niż jeszcze kilka lat temu, co też znalazło odzwierciedlenie w wynikach tegorocznej aukcji.